

ΤΑ ΣΑΪΝΙΑ

25η Μαρτίου 1821

Η 25η Μαρτίου είναι θρησκευτική και εθνική γιορτή. Είναι θρησκευτική, γιατί γιορτάζουμε τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου και εθνική, γιατί η μέρα αυτή σηματοδοτεί την έναρξη της επανάστασης εναντίον των Τούρκων το 1821.

Σύμφωνα με τη θρησκευτική μας παράδοση ο Αρχάγγελος Γαβριήλ μετέφερε το μήνυμα του Θεού στην Παναγία, ότι θα γεννήσει τον Υιό του. Αυτό το καλό νέο ονομάστηκε Ευαγγελισμός της Θεοτόκου.

Ένα αντίστοιχα καλό νέο έμαθαν και οι Έλληνες την

25η Μαρτίου 1821. Οι Έλληνες ήταν σκλαβωμένοι

(Συνέχεια στη σελίδα 10)

Απόκριες

Οι μέρες αυτές είναι οι τελευταίες της κρεοφαγίας και η προετοιμασία για τη νηστεία της Μεγάλης Σαρακοστής, η

οποία ξεκινάει με την Καθα-

ρή Δευτέρα. Πριν αρχίσει λοι-

πόν η νηστεία, οι άνθρωποι γλεντούν και μασκαρεύονται αναβιώνοντας έθιμα και συνήθειες που έχουν τις ρίζες τους στην αρχαία Ελλάδα και τη Ρώμη. Στην αρχαία Ελλάδα οι άνθρωποι μεταμφιέζονταν, χόρευαν, τραγουδού-

(Συνέχεια στη σελίδα 5)

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ:	
Επικαιρότητα	1-4
Αποκριές	4-8
25η Μαρτίου 1821	9-15
Το ηλιακό μας σύστημα	16-20
Σουντόκου	20

(Συνέχεια στη σελίδα 2)

Εκλογές 2015

Με την αρχή του νέου έτους, είχαμε μια μεγάλη εκλογική αναμέτρηση στη χώρα μας. Η Νέα Δημοκρατία βρέθηκε απέναντι με την αριστερή δύναμη του ΣΥ.ΡΙΖ.Α.

Η τραγωδία του Νόρμαν Ατλάντικ

Ολόκληρο το πανελλήνιο συγκλονίστηκε μαθαίνοντας τις δραματικές στιγμές που έζησαν, τα ξημερώματα της Κυριακής της 28ης Δεκεμβρίου 2014, οι 478 επιβαίνοντες του επιβατικού-οχηματαγωγού πλοίου «Norman Atlantic». Το πλοίο εκτελούσε το δρομολόγιο Πάτρα-Ηγουμενίτσα - Ανκόνα. Από άγνωστο μέχρι στιγμής λόγο και καθώς έπλεε στη θαλάσσια περιοχή ανοικτά της Κέρκυρας, τυλίχτηκε στις

Εκλογές 2015

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

Η προεκλογική περίοδος ήταν γεμάτη δηλώσεις και υποσχέσεις από όλα τα κόμματα. Ο ελληνικός λαός φάνηκε απογοητευμένος και εξουθενωμένος από τα σκληρά μνημονιακά μέτρα και η θέληση για «αλλαγή» έγινε πολύ αισθητή. Μεγάλος νικητής της 25^{ης} Ιανουαρίου αναδείχθηκε ο Αλέξης Τσίπρας με το συνδυ-

ασμό του ΣΥ.ΡΙΖ.Α που έκανε ξεκάθαρη την αντίθεσή του στην ΤΡΟΙΚΑ και κινήθηκε με αντιμνημονιακές προθέσεις. Ακολούθησαν Χρυσή Αυγή, ΠΟΤΑΜΙ, ΚΚΕ, ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. . Αυτό που μένει να δούμε είναι εάν η νέα κυβέρνηση ανταποκριθεί στο κάλεσμα των πολιτών και κατά πόσο θα εκπληρώσει τις υποσχέσεις της.

Σίγουρα, για εμάς τους μαθητές, μεγαλύτερο ενδιαφέρον προκαλούν οι εξελίξεις στην Παιδεία και το Εκπαιδευτικό μας Σύστημα. Μακάρι τα σχολεία μας να γίνουν καλύτερα και τα παιδιά να είναι πιο χαρούμενα,

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΕΓΓΛΕΖΟΣ

Οι βουλευτικές εκλογές

Τα τελευταία χρόνια η χώρα μας έχει βρεθεί πολλές φορές σε περίοδο εκλογών. Στις 25 Ιανουαρίου του 2015 έγιναν βουλευτικές εκλογές για να βρούμε ποιος θα γίνει πρωθυπουργός της χώρας. Αυτό έγινε γιατί η προηγούμενη βουλή δεν κατάφερε να εκλέξει Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Σημαντικό, όμως, είναι να ξέρουμε πως ψηφίζουμε. Η διαδικασία, λοιπόν, της ψηφοφορίας είναι η εξής:

- Βρίσκουμε σε ποιο εκλογικό κέντρο είμαστε καταχωρημένοι.
- Στο εκλογικό κέντρο βρίσκουμε το τμήμα στο οποίο ψηφίζουμε, ανάλογα με την αλφαβητική σειρά του επιθέτου μας.
- Μέσα στο τμήμα υπάρχει ένας δικαστικός και ένας ή δύο γραμματείς,

Δίνουμε την ταυτότητά μας στον γραμματέα. Μετά μας ψάχνουν

στον κατάλογο για να επιβεβαιώσουν ότι είμαστε όντως σε αυτό το τμήμα και μας κρατάνε εκεί την ταυτότητα. Ο δικαστικός μας δίνει έναν φάκελο.

- Η εφορευτική επιτροπή μας δίνει τα ψηφοδέλτια των διαφόρων συνδυασμών που συμμετέχουν στις εκλογές και μπαίνουμε με τη σειρά στο παραβάν.

- Όταν μπούμε στο παραβάν παίρνουμε το ψηφοδέλτιο του κόμματος που επιθυμούμε και βάζουμε μέχρι 4 σταυρούς αριστερά από το κάθε όνομα του υποψήφιου που θέλουμε να ψηφίσουμε.

- Στη συνέχεια, βάζουμε μέσα στο φάκελο το ψηφοδέλτιο και αφού ο δικαστικός ελέγξει το φάκελο, έπειτα μας επιτρέπει να τον ρίξουμε στην κάλπη.

- Τέλος, παίρνουμε την ταυτότητά μας και φεύγουμε. Η εκλογική διαδικασία τελειώνει.

Στις εκλογές ψηφίζουν οι ενήλικες, δηλαδή τα άτομα άνω των 18 ετών. Κάθε πολίτης πρέπει να δίνει το παρών στις εκλογές γιατί είναι δικαίωμα και υποχρέωση όλων να λένε την γνώμη τους, μέσω της ψήφου, για την πορεία της χώρας.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΣΟΥΜΑ

Η τραγωδία του Νόρμαν Ατλάντικ

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

φλόγες. Η πυρκαγιά ξεκίνησε σε ένα από τα γκαράζ και γρήγορα επεκτάθηκε και στα υπόλοιπα μέρη του πλοίου. Οι κακές καιρικές συνθήκες που επικρατούσαν στην περιοχή δε βοηθούσαν καθόλου και

έκαναν το έργο της διάσωσης πολύ δύσκολο. Όμως με οργα-

νωμένες και υπεράνθρωπες προσπάθειες, των ελληνικών και ιταλικών ομάδων διάσωσης, με την βοήθεια πλοίων που έπλεαν στην περιοχή, απομακρύνθηκαν με ασφάλεια όλοι οι επιβάτες και το πλήρωμα. Δυστυχώς στο ατύχημα αυτό έχασαν τη ζωή τους 13 άνθρωποι.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΣΟΥΜΑ

Νεκροί Γάλλοι από επίθεση φανατικών μουσουλμάνων

Στις 7 Ιανουαρίου του 2015 φανατικοί μουσουλμάνοι εισέβαλαν στα γραφεία της σατιρικής εφημερίδας Charlie Hebdo και σκότωσαν 12 δημοσιογράφους.

Ήταν μια από τις χειρότερες πράξεις βίας που συγκλόνισε όχι μόνο τη Γαλλία αλλά και ολόκληρο τον κόσμο. Οι

δράστες φωνάζοντας «Αλλάχ

Ακμπάρ» εισέβαλαν στο κτήριο και άρχισαν να σκοτώνουν.

Η αστυνομία μετά από ανθρωποκυνηγητό κατάφερε να εντοπίσει τους τρομοκράτες, οι οποίοι σκοτώθηκαν κατά τη διάρκεια της σύμπλοκής. Ας ελπίσουμε να μην ξαναζήσουμε μια τέτοια βίαιη πράξη θρησκευτικού φανατισμού.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Βρέθηκε χαμένο βρετανικό διαστημόπλοιο στον Άρη

Το βρετανικό διαστημικό όχημα Beagle 2, το οποίο κάποτε χαρακτηρίστηκε «ηρωική αποτυχία», βρέθηκε στον Άρη, 12 χρόνια αφότου χάθηκαν τα ίχνη του κατά την είσοδό του στην ατμόσφαιρα του πλανήτη. Τότε δεν είχε υπάρξει καμιά πληροφορία σχετικά με την τύχη του.

Το διαμέτρου ενός μέτρου διαστημικό σκάφος θα πραγματοποιούσε έρευνες για το

έδαφος, την ατμόσφαιρα και το κλίμα, ενώ θα αναζητούσε επίσης στοιχεία για την

ύπαρξη ζωής σήμερα ή στο παρελθόν στον πλανήτη.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Σεισμός στις 16 Ιανουαρίου 2015

Στις 16 Ιανουαρίου 2015 και ενώ είχαμε ξεκινήσει να γράψουμε έκθεση έγινε σεισμός. Απ' ό,τι μάθαμε αργότερα ήταν 3 ρίχτερ με επίκεντρο το Μαρούσι. Η κοντινή απόσταση στην οποία εκδηλώθηκε μας έκανε να τρομάξουμε. Μόλις τον νιώσαμε κρυφτήκαμε κάτω από τα θρανία για να προστατευτούμε και περιμέναμε να τελειώσει ο σεισμός.

Μετά κατεβήκαμε τα σκαλιά ήρεμα, ώστε να φτάσουμε στην αυλή. Όλο το σχολείο μαζεύτηκε στο γήπεδο. Εφόσον είδαμε ότι δε γίνεται κάποιος μετασεισμός, ανεβήκαμε πάνω στην τάξη μας και συνεχίσαμε το μάθημα κανονικά. Ευτυχώς δεν έγινε καμιά ζημιά στο σχολείο.

ΣΟΦΙΑ ΣΙΤΑΡΙΔΟΥ

Ο Εγκέλαδος όποτε χτυπάει τη Γη, μας τρομάζει !

Παρ' ολίγο ατύχημα στη Νίσυρο

Νισύρου να βουλιάξει εξαιτίας της μεγάλης θαλασσοταραχής. Το πλήρωμα έκανε τα πάντα προσπαθώντας να σώσουν το πλοίο.

Στις 13 Ιανουαρίου 2015 το πλοίο Παναγία Σπηλιανή κινδύνεψε μέσα στο λιμάνι της

Το πλοίο Παναγία Σπηλιανή ταξιδεύει πάνω από 10 χρόνια και ποτέ δεν είχε ξαναπάθει κάτι τέτοιο.

Η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας

Στις 8 Ιανουαρίου 2015 κόψαμε και φάγαμε τη βασιλόπιτά μας.

Την εκδήλωση οργάνωσε ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του σχολείου μας. Η κάθε μία τάξη έκοψε τη δική της βασιλόπιτα.

Το φλουρί της δικής μας το κέρδισε η Ραφαέλλα. Όποιος κέρδισε το φλουρί πήρε και ένα γούρι που θα του φέρει

καλή τύχη. Ευχόμαστε στη Ραφαέλλα να έχει υγεία και να είναι ευτυχισμένη όχι μόνο το 2015 αλλά σ' όλη της τη ζωή.

ΣΟΦΙΑ ΣΙΤΑΡΙΔΟΥ

Επίσκεψη στο Πλανητάριο

Στις 17 Δεκεμβρίου 2014 η τάξη μας επισκέφτηκε το Πλανητάριο. Εκεί, δυο επιστήμονες μας παρουσίασαν πειράματα για τον Ηλεκτρισμό στα οποία συμμετείχαμε κι εμείς.

Στη συνέχεια παρακολουθήσαμε την ταινία «Το Μυστήριο της Ζωής». Μάθαμε έτσι για την εμφάνιση και την εξέλιξη της ζωής στη Γη.

ΣΟΦΙΑ ΣΙΤΑΡΙΔΟΥ

Απόκριες

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

σαν πίνοντας κρασί και το κέφι έφτανε στο κατακόρυφο προς τιμή του Διονύσου. Στην Αθήνα και ιδιαίτερα στην Πλάκα αλλά και σε άλλες περιοχές, οι άνθρωποι γυρνούν στους δρόμους μεταμφιεσμένοι, μικροί και μεγάλοι, μπαίνουν στα κέντρα,

πίνουν, χορεύουν, πειράζονται και γλεντούν.

Τα τελευταία χρόνια το Καρναβάλι του Μοσχάτου καταλαμβάνει την πρώτη θέση μεταξύ των δήμων του λεκανοπεδίου της Αττικής.

ΕΥΑ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ

Αποκριάτικος χορός του Συλλόγου Γονέων

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος πρόκειται να οργανώσουμε αποκριάτικη γιορτή στο σχολείο

μας. Φέτος έχει κανονιστεί για τις 14 Φεβρουαρίου και γίνεται στο χώρο εκδηλώσεων του σχολείου.

Οι κυρίες του συλλόγου έχουν να τρέξουν πολύ για αυτό το

σκοπό. Πηγαίνουν σε μαγαζιά για να ζητήσουν να μας δώσουν δώρα για τη λαχειοφόρο αγορά έτσι ώστε αγοράζοντας κλήρους κάποιοι από εμάς να τα κερδίσουν και ο σύλλογος να μαζέψει χρήματα για όλα αυτά που έχουν ξοδέψει για αυτή τη γιορτή.

Πολλές μαμάδες φτιάχνουν διάφορα ωραία φαγητά και γλυκά για να μας προσφέρουν και έτσι ολοκληρώνεται το «πάρτυ» με φαγητό και πολύ χορό.

Η έκπληξη της εκδήλωσης είναι το γαϊτανάκι που το περιμένουμε όλοι πως και πως. Είμαστε όλοι ντυμένοι μασκαράδες μικροί και μεγάλοι, διασκεδάζουμε πολύ και δεν θέλουμε να τελειώσει αυτή η βραδιά.

Σας περιμένουμε όλους να περάσετε μαζί μας μια αξέχαστη νύχτα με πολλές εκπλήξεις, πολύ κέφι και ξεφάντωμα.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΑΓΟΥΛΑΤΟΣ

Η ιστορία της αποκριάτικης μάσκας

Οι αποκριάτικες μάσκες, είναι το σήμα κατατεθέν της Αποκριάς! Δεν αποτελούν όμως ένα απλό αποκριάτικο αξεσουάρ, αντίθετα έχουν και αυτές μια ξεχωριστή ιστορία. Γενικά όλες οι αποκριάτικες στολές και οι αποκριάτικες μάσκες, είναι κατασκευάσματα άμεσα συνδεδεμένα με τα κοινωνικά δρώμενα.

Η καταγωγή της μάσκας εντοπίζεται σε αρχαίες μυστηριακές θρησκευτικές τελετές. Τα παλαιότερα προσώπια βρέθηκαν στο βασιλικό νεκροταφείο της Ουρ, στη Με-

σοποταμία και αποτελούσαν στοιχεία τέτοιων τελετών.

Δεν υπάρχει λαός που, για διαφορετικούς έστω λόγους και σε διαφορετικές περιόδους του έτους, να μην έχει

το έθιμο της μασκαράτας. Οι ειδικοί ανάγουν την εμφάνιση της μάσκας στην εποχή που πάτησε στη γη το πόδι του ο άνθρωπος και τη θεωρούν ως ένα από τα πιο σημαντικά έργα τέχνης που έχουν δημιουργηθεί, ως ένα πνευματικό προϊόν του ανώτερου εξελικτικά όντος.

Προσωπίδες λατρείας που καλόπιαναν τα κακά πνεύματα, πολεμικές που τρομοκρατούσαν τους εχθρούς, καθώς και νεκρικές για να διώχνουν τα πνεύματα στο ταξίδι τους

(Συνέχεια στη σελίδα 6)

Η ιστορία της αποκριάτικης μάσκας

(Συνέχεια από τη σελίδα 5)

για τον άλλο κόσμο, συναντά κανείς σε πολλές ιστορικές περιόδους στην Ελλάδα, Αίγυπτο, Περού, Μεξικό, Καρχηδόνα. Ως μέσο μεταμφίεσης πρωτοχρησιμοποιήθηκε στην Ιταλία. Τον 16ο αιώνα δεν νοείτο κάποια κυρία της αρι-

στοκρατίας να μη φορά μάσκα όταν μεταμφιεζόταν τις Απόκριες.

Στην Ελλάδα το προσωπίο κατά καιρούς είχε πολλές και διαφορετικές χρήσεις. Νεκρικό, καμωμένο από χρυσό για να προσδίδει την ανάλογη λάμψη στο νεκρό βασιλιά,

κάλυπτε τις δυσμορφίες του παγωμένου προσώπου. Άλλα προσωπία τοποθετούνταν στα ιερά των ναών ως τάματα και αφιερώματα και τα πιο αποκρουστικά κρέμονταν στα σπίτια και τα καταστήματα και χρησίμευαν ως φυλακτά για τη βασκανία. Ευρύτατα τα προσωπία χρησιμοποιήθηκαν και στο αρχαίο δράμα και κατά την εξέλιξή του πήραν ποικίλες μορφές, γυναικείες, αντρικές, κωμικές, τραγικές.

Η μάσκα δεν γνωρίζει σύνορα και κάθε λαός της δίνει τη δική του ερμηνεία και τη χρησιμοποιεί σύμφωνα με τις παραδόσεις του. Η μάσκα ως αξεσουάρ γνώρισε μεγάλη άνθηση κυρίως τον 14ο αιώνα στις χώρες της Μεσογείου. Είναι πασίγνωστοι οι περίφημοι μασκοφόροι της Ρώμης, της Φλωρεντίας και της Βενετίας. Σήμερα δεν νοείται καρναβάλι χωρίς μάσκα, η οποία τείνει να εξελιχθεί σε ένα ανελέητο διαγωνισμό δημιουργίας εξαιρετικής τέχνης και

αισθητικής. Μεταξωτές στη Βενετία, πορσελάνες, ζωγραφισμένες στο χέρι στη Νίκαια της Γαλλίας, εντυπωσιακές με

φευρά στο Ρίο.

Στη χώρα μας εξακολουθούν να απεικονίζουν κλασικούς ήρωες των παιδικών παραμυθιών, να συνοδεύουν τις στολές μας ή να σατιρίζουν πολιτικά πρόσωπα.

Οι Απόκριες είναι η μοναδική μας ευκαιρία μέσα στο χρόνο να βγάλουμε προς τα έξω τον πραγματικό μας εαυτό, γι' αυτό θα πρέπει να προσέξουμε καλά τι μάσκα θα διαλέξουμε.

Καλές Απόκριες!!!

ΝΟΡΑ ΡΑΓΚΟΥΣΗ

Αποκριές με άρωμα Βραζιλίας

Το καρναβάλι του Rio de Janeiro στην Βραζιλία είναι αδιαμφισβήτητο το διασημότερο καρναβάλι στον κόσμο. Δεν θα μπορούσε παρά να θεωρείται από τους πάντες, ως ο Βασιλιάς όλων των Καρναβαλιών. Εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι από ολόκληρο τον κόσμο σπεύδουν κάθε χρόνο να δουν από κοντά το μοναδικό υπερθέαμα και να λικνιστούν στον ρυθμό της Σάμπα παραλαύνοντας με καρναβαλιστές και εκπληκτικά άρματα στις λεωφόρους του Ρίο ντε Τζανέιρο.

Χρονολογείται από το 1723,

την εποχή που ακόμα η Βραζιλία ήταν αποικία των Πορτογάλων. Στην αρχή ήταν επηρεασμένο από τις αποκριάτικες παραδόσεις των ευρωπαϊκών αποικιοκρατών, οι οποίες περιελάμβαναν εύθυμους χορούς στα σπίτια των ευγε-

νών.

Το πιο σημαντικό στοιχείο των φανταχτερών καρναβαλικών παρελάσεων τους είναι η συμμετοχή των «escolas de samba», δηλαδή των σχολών σάμπα. Αυτές οι σχολές είναι πολύ δημοφιλείς στην Βραζιλία.

Σημαντικό επίσης μέρος κρατούν η «porta-bandeira», η κοπέλα που κρατάει την σημαία της σχολής και η «mestre-sala» που δουλεύει της είναι να τραβήξει την προσοχή του κόσμου στην «porta-bandeira».

(Συνέχεια στη σελίδα 7)

Αποκριές με άρωμα Βραζιλίας

(Συνέχεια από τη σελίδα 6)

Το καρναβάλι διεξάγεται στο «Sambódromo», στάδια ειδικά

φτιαγμένα για το καρναβάλι. Εκτός από την σάμπα, μπορούν να ακουστούν και άλλα είδη μουσικής, όπως το βαλς και η πόλκα. Μετά την μεγάλη παρέλαση στο «Sambódromio» ακολουθούν

μεγαλοπρεπείς βραδιές χορού στην παραλία και στα ξενοδοχεία της Ιπανέμα.

Όλοι οι τουρίστες έχουν δικαίωμα συμμετοχής στο καρναβάλι του Ρίο ακόμα και με το δικό τους άρμα, αρκεί να δηλώσουν έγκαιρα συμμετοχή, προκειμένου να συμπεριληφθούν στη μακροσκελή λίστα των μεταμφιεσμένων.

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΕΓΓΛΕΖΟΣ

Τσικνοπέμπτη

Υπάρχουν τρεις εβδομάδες των Αποκριών. Μία από αυτές είναι η Κρεατινή, στο μέσο της οποίας βρίσκεται η Τσικνοπέμπτη. Ονομάστηκε έτσι από την τσίκνα που αναδύεται από το ψήσιμο κρεατικών. Η Τσικνοπέμπτη είναι παραδοσιακή γιορτή, που τρώμε μόνο κρέας λίγες μέρες πριν ξεκινήσει η νηστεία της Μεγάλης Σαρακοστής. Παρόμοιες ημέρες υπάρχουν και σε άλλα κράτη, όπως στη Γερμανία ή στη Γαλλία (Λιπαρή Τρίτη).

Στη Θήβα τη ημέρα της Τσι-

κνοπέμπτης γίνεται ο βλάχικος γάμος, ο οποίος ξεκινά με το προξενικό δύο νέων, συνεχίζει με τον γάμο και τελειώνει την Καθαρά Δευτέρα με την πορεία των προικιών της νύφης και το γλέντι των συμπεθερών. Όλες αυτές οι διαδικασίες έχουν σατιρικό χαρακτήρα και έχουν τις ρίζες τους στην πανάρχαια λατρεία του Διονύσου.

Ιδιαίτερη περίπτωση αποτελεί ο εορτασμός της στην Πάτρα κατά τη διάρκεια του πατρινοῦ καρναβαλιού. Εκατοντάδες Πατρινοί από το μεσημέρι

της Τσικνοπέμπτης στήνουν τις ψησταριές τους σε κάθε σημείο της πόλης. Το επίκεντρο των εκδηλώσεων είναι η Άνω Πόλη και η Πλατεία 25ης Μαρτίου. Λαϊκά και καρναβαλικά δρώμενα συμπληρώνουν τη βραδιά της άφθονης κατανάλωσης ψητού κρέατος.

Ανάλογες εκδηλώσεις γίνονται και στις γειτονίες της Αθήνας.

ΤΑ ΣΑΙΝΙΑ (ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΙΜΠΛΟΥΛΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΣΟΥΜΑ, ΧΑΡΗΣ ΨΙΑΧΟΣ)

Καθαρά Δευτέρα

Με την Καθαρά Δευτέρα ξεκινά η Σαρακοστή για την Ορθόδοξη Εκκλησία, ενώ ταυτόχρονα σημάνει το τέλος των Απόκριων. Η Καθαρά Δευτέρα ονομάστηκε έτσι γιατί οι Χριστιανοί "καθαρίζονταν" πνευματικά και σωματικά. Είναι μέρα νηστείας αλλά και μέρα αργίας για τους Χριστιανούς. Την Καθαρά Δευτέρα συνήθίζεται να τρώγεται λαγάνα (άζυμο ψωμί που παρασκευάζεται μόνο εκείνη τη μέρα), ταρα-

μάς και άλλα νησίσιμα φαγώσιμα κυρίως λαχανικά, όπως και φασολάδα χωρίς λάδι. Επίσης συνήθίζεται το πέταγμα χαρταετού. Η Καθαρά Δευτέρα εορτάζεται 48 ημέρες πριν την Κυριακή της Ανάστασης του Χριστού, το χριστιανικό Πάσχα.

Τι εννοούμε λέγοντας Κούλουμα

Τα κούλουμα από τόπο σε τόπο γιορτάζονται διαφορετικά, με διάφορες εκδηλώσεις. Παντού, όμως, επικρατεί κέ-

φι, χορός και τραγούδι. Για την ετυμολογία της λέξης κούλουμα υπάρχουν πολλές εκδοχές. Κατά τον Νικόλαο Πολίτη, πατέρα της ελληνικής λαογραφίας, η λέξη προέρχεται από το λατινικό "Cumulus" (κούμουλους) που σημαίνει σωρός, αφθονία αλλά και το τέλος. Εκφράζει δηλαδή το τέλος, τον επίλογο της Αποκριάς. Σύμφωνα με μία άλλη εκδοχή, προέρχεται από μία άλλη λατινική λέξη,

(Συνέχεια στη σελίδα 8)

Καθαρά Δευτέρα

Το σαρακοσιανό τραπέζι

(Συνέχεια από τη σελίδα 7)

τη λέξη «κόλουμνα», δηλαδή «κολώνα». Κι αυτό, επειδή το πρώτο γλέντι της Καθαράς Δευτέρας στην Αθήνα έγινε στους Στύλους του Ολυμπίου Διός.

Στον Δήμο Αθηναίων τα Κούλουμα γιορτάζονται στον Λόφο του Φιλοπάπου, όπως και σε πολλούς Δήμους της χώρας, με προσφορά φασολάδας και νησίσιμων στους δημότες.

Α- παραίτητο συμπλήρωμα της Καθαράς Δευτέρας αποτελεί το πέταγμα του χαρταετού, με τα ποικίλα χρώματα και

σχέδια, από μικρούς και μεγάλους, πιθανόν για να πετάξουν μακριά κάθε έγνοια του χειμώνα, μια και μπαίνει η άνοιξη και όλα, τουλάχιστον στη φύση, είναι πιο χαρούμενα λόγω της ανθοφορίας και της βελτίω-

σης του καιρού.

Τα έθιμα της Καθαράς Δευτέρας στην Ελλάδα

Από παλιά, η Καθαρά Δευτέρα πέρασε στη συνείδηση του λαού σαν μέρα καθαριού. Οι βυζαντινοί την Καθαρά Δευτέρα την ονόμαζαν Απόθεση - Απόδοση και τελούσαν δρώμενα. Τραγουδούσαν σχετικά άσματα, από τα οποία έχουν σωθεί μικρά μέρη μέχρι στις μέρες μας. «Ίδε το έαρ το καλόν πάλιν επανατέλλει, φέρον υγείαν και χαρά και την ευημερίαν».

Το πέταγμα του χαρταετού είναι ένα έθιμο μεταγενέστερο.

Σε όλη την Ελλάδα οι κάτοικοι υποδέχονται τη Σαρακοστή με τα δικά της ξεχωριστά έθιμα.

Μερικά από αυτά τα παρουσιάζει το Visit Greece. Σε όλη σχεδόν την Ελλάδα –και σε διάφορες παραλλαγές– το χορευτικό δρώμενο, το λεγόμενο Γαϊτανάκι, έθιμο που έφεραν μαζί τους οι πρόσφυγες της Μικράς Ασίας, ξεσηκώνει μικρούς και μεγάλους.

•Ο βλάχικος γάμος της Θήβας, πανάρ-

χαιο έθιμο που πραγματοποιείται παραδοσιακά με το ξύρισμα του γαμπρού και το στόλισμα της νύφης, η οποία στη πραγματικότητα είναι άνδρας.

•Το έθιμο του Αγά –με ρίζες στην Τουρκοκρατία– αναβιώνει στα Μεστά και στους Ολύμπους της Χίου. Ο Αγάς, αυστηρός δικαστής, δικάζει και καταδικάζει με χιούμορ και πειράγματα τους θεατές του εθίμου.

•Στην Αλεξανδρούπολη, ένας κάτοικος μεταμφιέζεται σε Μπέη και περιδιαβαίνει την πόλη μοιράζοντας ευχές για το καλό.

•Στο Λαϊκό Δικαστήριο Ανήθικων Πράξεων στην Κάρπαθο ανταλλάσσονται απρεπείς χειρονομίες μεταξύ των θεατών, και γι' αυτό οδηγούνται στο «δικαστήριο» από τους Τζαφιέδες (χωροφύλακες), προς απονομή δικαιοσύνης από τους σεβάσιμους του νησιού.

•Το έθιμο του αλευρομουτζουρώματος συναντάμε στο Γαλαξίδι, με τους καρναβαλιστές να χορεύουν κυκλωτούς χορούς αλευρωμένοι και μουτζουρωμένοι!

•Του Κουτρούλη ο Γάμος στη Μεθώνη –η αναβίωση ενός πραγματικού γάμου που άφησε εποχή κατά τον 14ο αιώνα– συντελείται κάθε Καθαροδευτέρα με έντονη σατιρική διάθεση και πειράγματα για τη νύφη.

•Το έθιμο του Αχυρένιου Γληγοράκη στη Βόνιτσα, όπου ένας αχυρένιος ψαράς δεμένος σε γάιδαρο γυρνάει σε όλο το χωριό για να καταλήξει σε μια φλεγόμενη βάρκα ανοιχτά της θάλασσας.

NORA ΡΑΓΚΟΥΣΗ

Διάφορα θέματα

Ιούλιος Βερν

Ο Ιούλιος Βερν γεννήθηκε στις 8 Φεβρουαρίου 1828 στη Ναντ, μια πόλη της Γαλλίας. Ήταν το μεγαλύτερο από τα πέντε παιδιά ενός δικηγόρου του Πέτρου Βερν και καταγόταν από οικογένεια ευγενών

Ο πατέρας του σκεφτόταν να πάρει τον Βερν στο γραφείο του όταν θα μεγάλωνε και τον έστειλε στο Παρίσι να σπουδάσει νομικά. Άλλα ο Ιούλιος Βερν αγαπούσε τη θάλασσα και τις ζωές και περιπέτειες των ναυτικών.

Το θέατρο και η λογοτεχνία γοήτευσαν τον Βερν περισσότερο και άρχισε να μελετάει γεωγραφία φυσική και μαθηματικά. Το 1862

γνώρισε τον εκδότη Πιερ-Ζυλ Ετζελ έναν από τους πιο σημαντικούς εκδότες. Τότε έγραψε το μυθιστόρημα «Πέντε εβδομάδες σε αερόστατο» που έγινε μεγάλη επιτυχία. Έτσι άρχισε η σειρά των μυθιστορημάτων με γενικό τίτλο «Θαυμάσια Ταξίδια».

Ο Βερν έγινε γνωστός ως συγγραφέας και έγραψε πολλά βιβλία επιστημονικής φαντασίας. Στα μυθιστορήματά του μιλά για υποβρύχια, ιπτάμενες μηχανές, ουρανοξύστες, για την κατάκτηση της σελήνης εμπνέοντας πολλούς επιστήμονες της εποχής του.

Τα τελευταία χρόνια της ζωής του τα πέρασε στην

Αμιένη και πέθανε στις 24 Μαρτίου 1905 σε ηλικία 77 ετών,

Εργογραφία:

- Ταξίδι στο κέντρο της γης
- Από την γη στη σελήνη
- Ο γύρος του κόσμου σε 80 μέρες
- 20.000 λεύγες κάτω από τη θάλασσα
- Η μυστηριώδης νήσος
- Οι πειρατές του Αιγαίου

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΡΙΔΑΣ

Ευγένιος Τριβιζάς

Ο Ευγένιος Τριβιζάς γεννήθηκε στην Αθήνα το 1946. Σπούδασε νομικά και οικονομικά και είναι καθηγητής εγκληματολογίας.

Με τη λογοτεχνία έχει ασχοληθεί από τα παιδικά του χρόνια. Σαν συγγραφέας χαρακτηρίζεται από την πρωτοτυπία και την μεγάλη φαντασία. Πολλά από τα θέματα με τα οποία ασχολείται η σύγχρονη εγκληματολογία, όπως η ενοχή, η παραβατικότητα και η τιμωρία, προσφέρουν πλούσιο υλικό για τα βιβλία του.

Έχει γράψει γύρω στα 150 βιβλία, μυθιστορήματα, παραμύθια, πάνω από 20 θεατρικά έργα, αλφαβητάρια, διηγήματα, κόμικς, εκπαιδευτικά βιβλία μα και λιμπρέτα

για
α

όπερες. Πολλά έργα του έχουν τιμηθεί με σημαντικά βραβεία και έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες.

Το να προσπαθήσει να ξεχωρίσει κανείς κάποια από

τα έργα του, είναι δύσκολο. Μερικά από αυτά είναι: «η Φρουτοπία», «το Νησί των Πυροτεχνημάτων», «τα Τρία μικρά λυκάκια», «ο Χιονάνθρωπος και το κορίτσι», «το Σεντούκι με τις πέντε κλειδαριές», «οι Πειρατές της καμινάδας», «η Ζωγραφιά της Χριστίνας», «τα Μαγικά μαξιλάρια», «ο Πήγασος και το γαϊδουράκι», «η Τελευταία μαύρη γάτα», «η Δέσποινα και το περιστέρι», «η Πεταλούδα και ο Αρλεκίνος», «Φρικαντέλα, η μάγισσα που μισούσε τα κάλαντα», «το Ποντικάκι που ήθελε να αγγίξει ένα αστέρι».

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΣΟΥΜΑ

25η Μαρτίου 1821

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

από τους Τούρκους για περίπου 400 χρόνια. Μη αντέχοντας άλλο τη σκλαβιά αποφάσισαν να ξεσηκωθούν και να πολεμήσουν τους Τούρκους για να κερδίσουν την ελευθερία τους.

Στις 25η Μαρτίου έγινε η έναρξη της επανάστασης του 1821. Ο λαός ξεσηκώθηκε. Ήθελε να κερδίσει για την ελευθερία. Ορκίστηκαν "ελευθερία ή θάνατο".

Στο μοναστήρι Αγίας Λαύρας ένας Γερμανός σήκωσε το επαναστατικό λάβαρο και κήρυξε την επανάσταση των

Ελλήνων εναντίον των Τούρκων.

Στο δρόμο για την επανά-

σταση ο Ρήγας Φεραίος είχε ανοίξει τα επαναστατικά του ποιήματα και κυρίως με το Θούριο.

Η επανάσταση κράτησε περίπου 9 χρόνια και το 1830 ιδρύθηκε το ελληνικό κράτος. Στην μάχη αυτή πέθαναν χιλιάδες άνθρωποι Γι' αυτό τους κρατάμε στη μνήμη μας με ευγνωμοσύνη. Μερικοί από αυτούς ήταν ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ο Γεώργιος Καραϊσκάκης, ο Νικηταράς, ο Ανδρέας Μιαούλης, η Μπουμπουλίνα και πολλοί —πολλοί άλλοι.

ΕΥΑ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ

Η Φιλική Εταιρεία

Η Φιλική Εταιρεία ιδρύθηκε το 1814 στην Οδησό της Νέας Ρωσίας.

Ήταν μια μυστική εταιρεία με σκοπό να προετοιμάσει την Ελληνική εξέγερση κατά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Ιδρυτές της ήταν οι : Εμμανουήλ Ξάνθος, Νικόλαος Σκουφάς και Αθανάσιος Τσακάλωφ.

Η δομή της Φιλικής Εταιρείας ήταν σαν πυραμίδα. Στην κορυφή της ήταν η "Αόρατος Αρχή". Κανείς δεν γνώριζε ούτε είχε δικαίωμα να ρωτήσει ποιοι την αποτελούσαν. Οι εντολές της εκτελούνταν ασυζητητί, ενώ τα μέλη δεν μπορούσαν να παίρνουν αποφάσεις. Οι Φιλικοί, αφού μιούσαν στην Εταιρεία, έδιναν

όρκο πίστης και επικοινωνούσαν με κώδικες, ψευδώνυμα

και συνθηματικές λέξεις.

Η ανάπτυξη της Φιλικής Εταιρείας ήταν εντυπωσιακή. Μέχρι το 1816 τα μέλη της έφταναν τα 20. Έως τα μέσα του 1817 αναπτύσσεται κυρίως μεταξύ των Ελλήνων της Ρωσίας και της Μολδοβλαχίας και τα μέλη της φτάνουν τα 30. Από το 1818 γίνονται πολλές μυήσεις μελών και το 1820 εξαπλώνεται σε όλη

την Ελλάδα και τις περισσότερες Ελληνικές παροικίες του εξωτερικού.

Τα μέλη της υπολογίζονται σε δεκάδες χιλιάδες, αν και γνωστά σε μας είναι μόνο 1096 ονόματα.

Το 1818 η έδρα της Φιλικής Εταιρείας μεταφέρθηκε στην Κωνσταντινούπολη, δηλαδή στην

καρδιά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Ο θάνατος του Σκουφά ήταν μεγάλη απώλεια γι' αυτό οι υπόλοιποι ιδρυτές της θέλησαν να βρουν αντικαταστάτη. Στην αρχή ζήτησαν από τον Ιωάννη Καποδίστρια να αναλάβει τα ηνία της Εταιρείας, αλλά αυτός αρνήθηκε. Τελικά την

(Συνέχεια στη σελίδα 11)

25η Μαρτίου 1821

(Συνέχεια από τη σελίδα 10)

αρχηγία ανέλαβε ο Αλέξανδρος Υψηλάντης το 1820.

Οι συνθήκες, πλέον, ήταν ώριμες για να εκδηλωθεί η εξέγερση. Το σχέδιο ήταν να

ξεσπάσει ταυτόχρονα επανάσταση στη Σερβία και στη Μολδοβλαχία. Παράλληλα να κάψουν τον Τούρκικο στόλο στην Πόλη και ο Υψηλάντης να ηγηθεί της επανάστασης στην Πελοπόννησο. Τελικά η

επανάσταση κηρύχτηκε το Φεβρουάριο του 1821 στο Ιάσιο της Μολδαβίας, ενώ στην Ελλάδα ξεκίνησε στις 25 Μαρτίου του 1821.

ΝΑΤΑΣΑ ΜΑΜΑΗ

Ρήγας Φεραίος

Ο Ρήγας Βελεστινλής ή Φεραίος γεννήθηκε το 1757. Θεωρείται ένας από τους προπομπούς της επανάστασης του 1821.

Ο νεαρός Ρήγας εγκατέλειψε το Βελεστίνο πολύ νωρίς, αφού πρώτα πήρε την βασική του μόρφωση. Το 1785 πήγε στην Κωνσταντινούπολη, όπου συνέχισε τις σπουδές του κι εντάχθηκε στο περιβάλλον των Φαναριωτών, ενώ το 1788 εγκαταστάθηκε στη Βλαχία ως διοικητικός υπάλληλος.

Στα χρόνια που ακολούθησαν διακρίθηκε ως λόγιος και συγγραφέας. Το 1790 και το 1796 ταξίδεψε στη Βιέννη για να τυπώσει τα βιβλία του, μεταξύ αυτών το «Σχολείο των ντελικάτων εραστών», το «Φυσικής Απάνθισμα», ο «Ηθικός Τρίποδας» και ο «Ανάχαρσις». Ως κορυφαίο

έργο του, πάντως, θεωρείται η «Νέα Πολιτική Διοίκησης των κατοίκων της Ρούμελης, της Μικράς Ασίας, των Μεσογείων Νήσων και της Βλαχομπογδανιάς» που περιείχε:

τον Θούριο, γνωστό επαναστατικό άσμα, μια επαναστατική προκήρυξη, τη διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου σύμφωνα με τα πρότυπα των Γάλλων Διαφωτιστών, το Σύνταγμα του Ρήγα. Ο Ρήγας οραματίζονταν τη δημιουργία μιας πολυεθνικής βαλκανικής επικράτειας που θα ήταν απαλλαγμένη από τις αγκυλώσεις της οθωμανικής πολιτικής και στην οποία οι Έλληνες θα είχαν κυρίαρχη θέση. Για την πραγματοποίηση αυτού του στόχου προσπάθησε να εξεγείρει όλους τους υπόδουλους στους Οθωμανούς λαούς της Βαλκανι-

κής εναντίον του κοινού τυράννου.

Επεδίωξε, μάλιστα, να συναντήσει τον Μεγάλο

Ναπολέοντα για να ζητήσει τη βοήθειά του. Συνελήφθη, όμως, στις 8 Δεκεμβρίου του 1797 από τους Αυστριακούς στην Τεργέστη και παραδόθηκε στους Τούρκους, οι οποίοι τον σκότωσαν δια στραγγαλισμού στις 12 Ιουνίου του 1798 στο Βελιγράδι.

ΧΑΡΗΣ ΨΙΑΧΟΣ

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης γεννήθηκε στις 3 Απριλίου του 1770 και πέθανε στις 4 Φεβρουαρίου του 1843. Ήταν ένας γενναίος πολεμιστής και σπουδαίος στρατηγός του 1821 γνωστός και ως «Γέρος του Μωριά».

Το 1780, ήταν 10 ετών, όταν ο πατέρας του σκοτώθηκε από τους Τούρκους, ένα γεγονός που σημάδεψε τη ζωή του.

Στα 17 του έγινε οπλαρχηγός του Λεονταρίου και στα 20 του νυμφεύ-

τηκε την κόρη του τοπικού προεστού Αικατερίνη Καρούσου. Το 1806, κατά τη διάρκεια του μεγάλου διωγμού των κλεφτών από τους κατακτητές, κατόρθωσε να διασωθεί και να καταφύγει στη Ζάκυνθο, όπου κατατάχθηκε στον αγγλικό στρατό κι έφθασε μέχρι το βαθμό του ταγματάρχη. Το 1818 μυσήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και στις αρχές του 1821 αποβι-

βάστηκε στη Μάνη για να λάβει μέρος στον Αγώνα. Στη μάχη των Δερβενακίων (26 - 28 Ιουλίου 1822), όπου καταστράφηκε ο στρατός του Δράμαλη, αναδείχθηκε η στρατηγική του ιδιοφυΐα και η κυβέρνηση Κουντουριώτη τον διόρισε αρχιστράτηγο των επαναστατικών δυνάμεων. Η ίδια όμως κυβέρνηση θα τον φυλακίσει στην

(Συνέχεια στη σελίδα 12)

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

(Συνέχεια από τη σελίδα 11)

Ύδρα, κατά τη διάρκεια των εμφύλιων συρράξεων των ετών 1823 και 1824,

όπου είχε πρωταγωνιστικό ρόλο. Θα τον απελευθερώσει τον Μάιο του 1825 για να

αντιμετωπίσει το στρατό του Ιμπραήμ.

Μετά την απελευθέρωση υποστήριξε την κυβέρνηση του Καποδίστρια και έγινε μέλος του Ρωσικού κόμματος.

Τα τελευταία χρόνια της ζωής του, ο Κολοκοτρώνης τα πέρασε στην Αθήνα στο ιδιόκτητο σπίτι του, στη γωνία των σημερινών οδών Κολοκοτρώνη και Λέκκα. Πέθανε από εγκεφαλικό επεισόδιο, λίγο μετά την επιστροφή στο σπίτι του από δεξίωση στα Ανάκτορα.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΥΛΩΝΑΣ

Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης

Ο Πέτρος (Πετρόμπεης) Μαυρομιχάλης υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους αγωνιστές κατά την επανάσταση του 1821, αλλά και πολιτικός μετά από αυτή. Γεννήθηκε το 1765 και πέθανε το 1848. Καταγόταν από γνωστή και ισχυρή οικογένεια της Μάνης και είχε πέντε γιους. Το προσωνύμιο Πετρόμπεης το πήρε λόγω του ότι ήταν ο τελευταίος και ο πιο σπουδαίος μπέης της Μάνης από το 1815 ως το 1821.

Ο Πετρόμπεης έπαιξε αποφασιστικό ρόλο στην προετοιμασία του αγώνα. Επί των ημερών του η Μάνη ήταν άπαρατο κάστρο και προπύργιο της αντίστασης κατά των Τούρκων, ενώ ταυτόχρονα υπήρξε και το καταφύγιο των κυνηγημένων Ελλήνων.

Τις παραμονές της επανάστασης μύηθηκε στη Φιλική Εταιρεία. Στις 23 Μαρτίου 1821 συμμετείχε στην κατάληψη της Καλαμάτας όπου ύψωσε τη σημαία της Επανάστασης.

Στις 26 Μαΐου εκλέχθηκε πρόεδρος της Πελοποννησιακής Γερουσίας. Μαζί με τον Κολοκοτρώνη, τον Υψηλάντη και άλλους οπλαρχηγούς, οργάνωσε την πολιορκία της Τριπολιτσάς και πήρε μέρος στην άλωσή της.

Το 1823 εκλέχθηκε πρωθυπουργός της Ελλάδας από τη θέση του πρόεδρου του Εκτελεστικού σώματος του ελληνικού κράτους. Μέχρι το 1824 συντάχθηκε με τον Κολοκοτρώνη και τους οπλαρχη-

γούς του Μοριά και ήταν επικεφαλής της κυβέρνησης των στρατιωτικών με έδρα την Τριπολιτσά. Το 1830 συγκρούστηκε με τον Καποδίστρια και γι' αυτό φυλακίστηκε στο Ιτς-Καλέ του Ναυπλίου. Η φυλάκισή του οδήγησε στη δολοφονία του Κυβερνήτη από το γιο του Γεώργιο και τον αδελφό του Κωνσταντίνο. Ο Πετρόμπεης παρέμεινε φυλακισμένος ως το Μάρτιο του 1832. Στα χρόνια του Όθωνα μετά το κίνημα της 3ης Σεπτεμβρίου 1843 κατέλαβε το αξίωμα του γερουσιαστή και του αντιπροέδρου στο Συμβούλιο της Επικρατείας

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΣΟΥΜΑ

Κωνσταντίνος Κανάρης

Ο Κ. Κανάρης (1793–1877) ήταν σπουδαία μορφή του ναυτικού αγώνα κατά την Επανάσταση του 1821.

Στη διάρκεια της Επανάστασης του 1821 είχε γίνει ο φόβος και ο τρόμος των Τούρκων στη θάλασσα. Πυρπόλησε στη Χίο την τουρκική ναυαρχίδα του Καρά Αλή (Ιούνιος 1822) παίρνοντας εκδίκηση για την καταστροφή της Χίου, και μια τουρκική φρε-

γάτα στη Σάμο (Αύγουστος 1824). Προσπάθησε επίσης να πυρπολήσει τον αιγυπτιακό

στόλο στην Αλεξάνδρεια (Ιούλιος 1825). Μετά την απελευθέρωση διετέλεσε πολλές φορές υπουργός των Ναυτικών και πρωθυπουργός. Η πολιτική του βασιλιά Όθωνα τον ώθησε να στραφεί εναντίον του. Συμμετείχε στην τριανδρία που ανέλαβε την προσωρινή διακυβέρνηση της χώρας μετά την έξωση του Όθωνα.

ΚΛΑΙΝΤΗ ΜΠΕΚΙΡΑΙ

Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα

Μαζί με την Μαντώ Μαυρογένους ήταν οι δύο κορυφαίες γυναίκες μορφές της Επανάστασης του '21. Ήταν κόρη του υδραίου πλοιάρχου Σταυριανού Πινότση και της επίσης υδραίας Σκεύως Κοκκίνη, που καταγόταν από εφοπλιστική οικογένεια. Γεννήθηκε στις 11 Μαΐου 1771 στις φυλακές της Κωνσταντινούπολης, όπου ο πατέρας της κρατούνταν για συμμετοχή στα Ορλοφικά. Το επώνυμό της ήταν Πινότση και το Μπουμπουλίνα το πήρε από τον δεύτερο σύζυγό της Δ. Μπούμπουλη.

Στην Κωνσταντινούπολη φαίνεται ότι μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία το 1819, αλλά το γεγονός αμφισβητείται, καθώς είναι γνωστό ότι η οργάνωση δεν έκανε ποτέ μέλη της, γυναίκες. Μόλις η Μπουμπουλίνα επέστρεψε στις Σπέτσες διέταξε τη ναυπήγηση του πλοίου «Αγαμέμνων», για το οποίο δαπάνησε 25.000 δίστηλα. Με μήκος 48 πήχεις (περίπου 34 μέτρα) και εξοπλισμένο με 18 κανόνια, ο «Αγαμέμνων» κατελκύστηκε το 1820 και ήταν το μεγαλύτερο πλοίο που έλαβε μέρος στην Επανάσταση.

Ξόδευε την περιουσία της, όχι

μόνο για τη διατήρηση των πλοίων της, αλλά και για τα στρατεύματα στην ξηρά. Συμμετείχε με το πλοίο της «Αγαμέμνων» στον αποκλεισμό του Ναυπλίου και ανεφοδίασε με δικές της δαπάνες τους υπερασπιστές του Άργους. Σε μια έφοδο των Τούρκων υπό τον Κεχαγιάμπεη σκοτώθηκε ο γιος της Ιωάννης Γιάννουζας. Στη συνέχεια έλαβε μέρος στον απο-

κλεισμό της Μονεμβασίας, στην πολιορκία και την άλωση του Ναυπλίου και της Τριπόλεως.

Μετά την άλωση του Ναυπλίου, το Νοέμβριο του 1822, η Μπουμπουλίνα εγκαταστάθηκε στην πόλη (έδρα της προ-

σωρινής κυβέρνησης), όπου έζησε έως τα μέσα του 1824. Εκδιώχθηκε από το Ναύπλιο κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου, όταν πήρε το μέρος του φυλακισμένου Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, με τον οποίο είχε συγγενέψει, από το γάμο της κόρης της Ελένης με τον γιο του Πάνο. Οι κυβερνητικοί σκότωσαν τον γαμπρό της και από την ίδια αφαίρεσαν το κομμάτι γης που της είχαν δώσει για τις υπηρεσίες της στον Αγώνα. Έτσι, η Μπουμπουλίνα επέστρεψε πικραμένη στις Σπέτσες και εγκαταστάθηκε στο σπίτι του δεύτερου συζύγου της, μόνη με τα υπολείμματα της περιουσίας της, μέχρι το τέλος της ζωής της, που δεν άργησε να έλθει, τον Μάιο του 1825. Μεταθανάτια έλαβε τον τίτλο του ναυάρχου από τη Ρωσία, πρωτοφανής τιμή για γυναίκα. Οι απόγονοι της Μπουμπουλίνας δώρισαν το πλοίο «Αγαμέμνων» στο νεοσύστατο κράτος, το οποίο έγινε η ναυαρχίδα του Ελληνικού Στόλου με το όνομα «Σπέτσαι».

ΡΑΦΑΕΛΛΑ ΠΡΙΦΤΗ

Μαντώ Μαυρογένους

Η Μαντώ Μαυρογένους ήταν μία από τις αγωνίστριες του πόλεμου του 1821. Γεννήθηκε στην Τεργέστη το 1796, όπου εκεί ήταν εγκατεστημένος ο πατέρας της, Νικόλαος Μαυρογένης, μέλος της Φιλικής Εταιρείας στην οποία έγινε και εκείνη μέλος το 1820. Μία μέρα πριν τον πόλεμο, η Μαντώ Μαυρογένους βρισκόταν στην Τήνο μαζί με τον θείο της, Φιλικό Παπα-

μαύρο, πήγαν μαζί στην Μύκονο (από εκεί καταγόταν η μητέρα της) αμέσως μετά την έκρηξη της επανάστασης του

1821. Η Μαντώ Μαυρογένους εξόπλισε με δικά της έξοδα πλοία. Αντιμέτωπισε τους πειρατές που λήστευαν τις Κυκλάδες. Δημιούργησε ένα σώμα από απλούς ανθρώπους στο οποίο ανέλαβε την αρχηγία και υπερασπίστηκε την Μύκονο. Πολέμησε στο πλευρό του Γρηγόριου Σαλά στο Πήλιο, στη Φθιώτιδα και στη Λιβαδειά.

ΙΩΑΝΝΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ

Ανδρέας Μιαούλης

Ο μεγάλος Έλληνας ναύαρχος της Επανάστασης του 1821, που αξιοποίησε όσο κανένας άλλος τη ναυτική μας δύναμη. Γεννήθηκε στην Ύδρα στις 20 Μαΐου του 1769, αλλά καταγόταν από τα Φύλλα της Εύβοιας. Το πραγματικό του επίθετο ήταν Βώκος. Το όνομα Μιαούλης το πήρε κατά μια εκδοχή από το όνομα ενός τουρκικού πλοίου που αγόρασε κι λέγονταν "μιαούλ". Ο πατέρας του, ο Δημήτριος Βώκος, ήταν πλοίαρχος και ο ίδιος βρέθηκε κυβερνήτης δικού του πλοίου στα 16 του χρόνια. Η ναυτιλία στα χρόνια εκείνα ήταν μια δύσκολη απασχόληση, γι' αυτό και άφηνε πολλά κέρδη. Τολμηρός θαλασσινός ο Μιαούλης, ριψοκινδύνευε κι απέκτησε χρήματα και περιουσία. Είναι γνωστό το επεισόδιο με τον Άγγλο ναύαρχο Νέλσονα, όταν αυτός είχε αποκλεισμένα τα Ισπανικά παράλια. Ο Μιαούλης αγνόησε τον αποκλεισμό και μετέφερε σιτάρι στην Ισπανία. Οι Άγγλοι τον καταδίωξαν, τον έπιασαν και τον οδήγησαν εμπρός στον Νέλσονα.

- Δε γνώριζες την απαγόρευσή

μου; ρώτησε αυστηρά ο Άγγλος ναύαρχος.
- Τη γνώριζα, απάντησε κοφτά ο Μιαούλης.
- Γιατί την παραβίασες; ξανα-

ρώτησε .
- Για να κερδίσω χρήματα, ήταν η απάντηση.
- Και τώρα ξέρεις ποια θα είναι η τιμωρία σου; είπε ο Νέλσονας.
- Θα με κρεμάσεις, απάντησε θαρρετά ο Μιαούλης.
- Εσύ τι θα 'κανες στη θέση

μου; ξανάπε ο Νέλσονας.
- Θα σε κρεμούσα.
Ο Άγγλος ναύαρχος τον κοίταξε με θαυμασμό.
-Από που είσαι; Τον ρώτησε.
- Έλληνας! Είπε ο Μιαούλης.
- Πήγαινε στο καλό σου. Κάποτε μπορεί να χρειαστείς, κατέληξε προφητικά ο Νέλσονας.

Αυτός ο άνθρωπος βρέθηκε επικεφαλής του ελληνικού στόλου στην Επανάσταση. Ήταν τότε 52 χρονών, άντρας φρόνιμος, γενναίος, γιγαντώσωμος και πλούσιος.

Θα τον βρούμε να ναυμαχεί, να πυρπολεί και να καταδιώκει τον τουρκικό στόλο, σ' όλα τα χρόνια του Αγώνα. Στα τουρκικά μεγαθήρια αντιπαρατάσσει μικρά εμπορικά και βγαίνει νικητής. Το Φεβρουάριο του 1822 διασκορπίζει στον Κορινθιακό κόλπο το στόλο του Καρά Αλή. Τον Αύγουστο, το στόλο του Αβδουλάχ στον Αργολικό κόλπο. Εκδικείται το 1824 την καταστροφή των Ψαρών,

(Συνέχεια στη σελίδα 15)

Μάρκος Μπότσαρης

Γεννήθηκε το 1786. Σε μικρή ηλικία κατατάχτηκε στα Ηπειρωτικά τάγματα της Κέρκυρας όπου είχαν καταφύγει πολλοί Σουλιώτες και αργότερα πολέμησε στο πλευρό του Αλή πασά των Ιωαννίνων. Ο ίδιος ο Αλής έλεγε χαρακτηριστικά ότι "αυτός ο αμίλητος θα φάει πολύ Τουρκιά".

Μετά την έκρηξη της επανάστασης διακρίθηκε στις μάχες στο Κομπότι και την Πλάκα ενώ έλαβε μέρος και στην μάχη του Πέτα και υπεράσπισε το Μεσολόγγι κατά την πρώτη πολιορκία απαντώντας ως άλλος Λεωνίδας στις απαιτήσεις για παράδοση από τον Ομέρ Βρυώνη "εδώ είναι ο τόπος μας ελάτε να τον πάρετε".

Διορίστηκε αρχιστράτηγος της Δυτ. Στερεάς Ελλάδας και όταν έμαθε ότι υπήρξε δυσ-

ρέσκεια από άλλους οπλαρχηγούς έσκιζε το διορισμό του λέγοντας ότι "τα διπλώματα τα παίρνεις στην μάχη". Στη θέση Πέντε Πηγάδια αντιμετώπισε 5.000 Αλβανούς τους οποίους έτρεψε σε φυγή σκοτώνοντας 280 ενώ οι Έλληνες είχαν μόνο 10 απώλειες.

Στις 9 Αυγούστου 1823 επικεφαλής 350 Σουλιωτών ανέλαβε να ανακόψει την προέλαση 4.000 Αλβανών του Μουσταή πασά Τζελαλαδίμπεη. Στη μάχη που ακολούθησε ένα βόλι τον βρήκε στο κεφάλι ενώ προσπαθούσε να αιχμαλωτίσει τον πασά. Οι Σουλιώτες συνέχισαν να μάχονται και μετά το θάνατο του και κατάφεραν να κρατήσουν το νεκρό σώμα. Τάφηκε

με μεγαλοπρέπεια στην πόλη που υπερασπίστηκε, το Μεσολόγγι.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ανδρέας Μιαούλης

(Συνέχεια από τη σελίδα 14)

βυθίζοντας 20 τουρκικά πλοία και σφάζοντας τους Τουρκαλβανούς στο καμένο νησί. Στη Χίο κατάκαψε τουρκικά πλοία. Μα η μεγάλη του δόξα ήταν η ναυμαχία του Γέροντα, όπου επικεφαλής 70 πλοίων και 6.000 ναυτών κατανίκησε τον τουρκοαιγυπτιακό στόλο σώζοντας τη Σάμο. Προξένησε μεγάλη φθορά στο στόλο του Ιμπραήμ στη Μεθώνη και στις 20 Νοεμβρίου 1825 "έσπασε" τον τουρκικό αποκλεισμό και εφοδίασε την φρουρά του Μεσολογγίου με τρόφιμα κι πολεμοφόδια. Μια φορά ακόμα αν το κατόρθωνε, το Μεσολόγγι θα κρατούσε.

Στα χρόνια του Καποδί-

στρια χρησιμοποιήθηκε σε κυβερνητικές θέσεις. Ήρθε όμως σε αντίθεση με τον κυβερνήτη κι επαναστάτησε. Στην αγανάκτησή του βύθισε δύο πλοία. Η ανατίναξη της φρεγάτας «Ελλάς» και της κορβέτας «Υδρα» προκαλούν την πανελλήνια κατακραυγή. Για αυτή του την ενέργεια δίκαια κατακρίθηκε αλλά μετά τον θάνατο του κυβερνήτη αμνηστεύθηκε. Ο Όθωνας επίσης τον χρησιμοποίησε, διορίζοντάς τον επιθεωρητή του στόλου.

Ο Ανδρέας Μιαούλης πέθανε στην Αθήνα στις 11 Ιουνίου 1835 από φυματίωση. Τάφηκε στον Πειραιά, στη δεξιά ακτή του λιμανιού,

που ονομάστηκε Ακτή Μιαούλη. Ο τάφος του βρίσκεται δίπλα στον τάφο του αρχαίου θαλασσομάχου Θεμιστοκλή. Το 1952, έγινε ανακομιδή των οστών του σε μνημείο στην είσοδο της Σχολής Ναυτικών Δοκίμων και το 1986 στην Ύδρα. Η καρδιά του τοποθετήθηκε σε ασημένια λήκυθο και φυλάσσεται στο Μουσείο Ύδρας, ενώ προς τιμήν του κόπηκαν αναμνηστικά μετάλλια που δόθηκαν τιμητικά σε αγωνιστές του 1821.

Ιωάννης Καποδίστριας

Ο Ιωάννης Καποδίστριας υπήρξε υπουργός Εξωτερικών της Ρωσίας μέχρι το 1822.

Το 1827 εκλέγεται κυβερνήτης της Ελλάδας. Προσπάθησε να οργανώσει το κράτος και να βελτιώσει τη διοίκηση και την οικονομία. Αυτό ήταν πολύ δύσκολο γιατί η χώρα έβγαινε από έναν μακροχρόνιο και δύσκολο αγώνα για την ανεξαρτησία της. Ο Καποδίστριας ίδρυσε την Εθνική

Τράπεζα, τη Γεωργική Σχολή, το πρώτο ελληνικό γυμνάσιο, έκοψε νομίσματα, οργάνωσε τακτικό στρατό.

Δυστυχώς το έργο του δεν ολοκληρώθηκε γιατί δολοφονήθηκε από τους πολιτικούς του αντιπάλους στις 27 Σεπτεμβρίου του 1831.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤ' ΑΣΤΕΡΙΑ

Κομήτες

Οι κομήτες είναι γνωστοί για

τις μακριές, εντυπωσιακές ουρές τους. Είναι ίσως από τα πιο εντυπωσιακά σώματα που εμφανίζονται στον ουρανό

καθώς σε πολλές περιπτώσεις είναι όχι μόνο ιδιαίτερα λαμπροί αλλά και καταλαμβάνουν μεγάλη επιφάνεια στο νυχτερινό ουρανό.

Η μεγάλη πλειοψηφία των κομητών (84%) επισκέπτονται το ηλιακό σύστημα σε περίοδο μερικές χιλιάδες χρόνια. Ο πιο γνωστό κομήτης είναι ο κομήτης του Halley, ο οποίος μας επισκέπτεται κάθε 76 χρόνια.

Ο κομήτης αποτελείται κανονικά από έναν μικρό πυρήνα ο οποίος όμως καθώς μπαίνει

στο ηλιακό μας σύστημα και πλησιάζει τον ήλιο, αρχίζει να χάνει υλικά λόγω του ηλιακού ανέμου με αποτέλεσμα τον σχηματισμό της κόμης (ένα στεφάνι γύρω από τον πυρήνα) και της εντυπωσιακής ουράς που μπορεί να έχει μήκος πολλές χιλιάδες χιλιόμετρα. Η ουρά όπως είναι φυσικό κατευθύνεται ο πάντα αντίθετα από τον ήλιο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Κομήτες

Είναι σχετικά μικρά πετρώδη σώματα που γυρίζουν γύρω από τον ήλιο. Είναι πολύ μικροί για να καταταχτούν στους πλανήτες ενώ έχουν και διαφορετικές τροχιές από αυτούς μιας και κινούνται σε

πολύ ελλειπτικές τροχιές κυρίως ανάμεσα από τον Άρη και τον Δία. Λίγοι αστεροειδείς έχουν διάμετρο μεγαλύτερη από 300 χλμ. ενώ ο μεγαλύτερος που γνωρίζουμε έχει μήκος 940 χλμ. Όλοι οι γνωστοί αστεροειδείς μαζί ζυγίζουν λιγότερο από το ένα δέκατο της σελήνης, οπότε η παρουσία τους στο ηλιακό σύστημα είναι σχετικά ασήμαντη.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Αλτάιρ

Ο Αλτάιρ (Altair) είναι το ιλαμπρότερο άστρο του αστερισμού του αετού. Το όνομά του προέρχεται από την αραβική ονομασία του 'an-nasr at-tā'ir', που σημαίνει ο ιπτάμενος αετός. Είναι το λαμπρότερο και πιο κοντινό άστρο του αστερισμού. Ανήκει στο θερινό τρίγωνο μαζί με τον Ντενέμπ και τον Βέγα. Το κύριο χαρακτηριστικό του Αλτάιρ είναι η ταχεία περιστροφή του (286 χλμ/δευτερόλεπτο).

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΑΓΟΥΛΑΤΟΣ

Ο γαλαξίας μας

Με τον όρο Γαλαξίας ή Γαλακτική Οδός αναφερόμαστε, στο γαλαξία στον οποίο ανήκει η Γη και το Ηλιακό Σύστημα, ενώ όταν αναφερόμαστε σε άλλο γαλαξία, τον γράφουμε με πεζό γ και ακολουθεί και το όνομα ή ο κωδικός του.

Ο Ήλιος (μαζί και η Γη) βρίσκονται στις παρυφές του Γαλαξία, και έτσι αυτός, καθώς τον κοιτάμε κατά μήκος, φαίνεται να σχηματίζει μία γαλακτόχρωμη, φωτεινή λωρίδα από πάρα πολλά αστέρια, που διασχίζει τον ορατό από τη Γη ουρανό από την μία πλευρά του ορίζοντα μέχρι την άλλη. Λόγω της εμφάνισης αυτής, ονομάστηκε στα Ελληνικά "Γαλαξίας κύκλος". Στα αγγλικά είναι γνωστός και ως «Milky Way» που είναι μετάφραση του Λατινι-

κού
Via

Lactea («Γαλακτική Οδός»).

Πρόκειται για έναν σπειροειδή γαλαξία και αποτελεί μέρος της Τοπικής Ομάδας γαλαξιών. Αποτελείται από τουλάχιστον 200 δισεκατομμύρια αστέρες και ενδεχομένως έως και 400 δισεκατομμύρια αστέρες. Ανάμεσα στα τουλάχιστον 35 μέλη της Τοπικής Ομάδας, έρχεται δεύτερος σε αριθμό αστέρων, πίσω μόνο από τον Γαλαξία της Ανδρομέδας, ο οποίος αποτελείται από ένα τρισεκατομ-

μύριο αστέρες, όπως ανακαλύφθηκε το 2006.

Αν και ο γαλαξίας μας είναι ένας από τα δισεκατομμύρια που υπάρχουν στο Σύμπαν, έχει ιδιαίτερη σημασία για τον άνθρωπο καθώς είναι το «σπίτι» του Ηλιακού Συστήματος. Ο Δημόκριτος (460 - 370 π.Χ.) ήταν ο πρώτος άνθρωπος που χωρίς όργανα ι-σχυρίστηκε ότι ο Γαλαξίας αποτελείται από απομακρυσμένα άστρα: «Γαλαξίας εστί πολλών και μικρών και συνεχών αστέρων, συμφωτιζομένων αλλήλοις, συναγασμός δια την πύκνωσιν» ό,τι δηλαδή λέγει και η σύγχρονη Αστρονομία ως προς τη σύσταση του Γαλαξία.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Ήλιος

Ο Ήλιος είναι το μεγαλύτερο αστέρι του ηλιακού συστήματος και το λαμπρότερο σώμα του ουρανού. Είναι σχεδόν μια τέλεια σφαίρα. Η φωτεινότητά του είναι τέτοια, ώστε κατά την διάρκεια της ημέρας να μην επιτρέπει σε αλλά ουράνια σώματα. Ο Ήλιος είναι το κοντινότερο στη γη άστρο.

Η σημασία του Ήλιου στην εξέλιξη και την διατήρηση της ζωής στη Γη είναι αποτελεσματική καθώς με τη θεμελιώδη διαδικασία της φωτοσύνθεσης προσφέρει την απαραίτητη ενέργεια για την ανάπτυξη των ζωντανών οργανισμών, και διατηρεί την επιφανειακή θερμοκρασία της Γης σε ανεκτά για τη ζωή επίπεδα, καθώς επίσης και προκαλεί τα μετεωρολογικά φαινόμενα.

Ωστόσο εκτιμάται πως σε 4 με 5 δισεκατομμύρια έτη, με την εξάντληση των αποθεμάτων υδρογόνου και τη μετατρο-

πή τους σε ήλιο και κατόπιν σε βαρύτερα στοιχεία, θα αρχίσει να διαστέλλεται σχηματίζοντας έναν κόκκινο γίγαντα.

κόκκινου γίγαντα, ο Ήλιος θα γίνει ένας άσπρος νάνος, που θα περιβάλλεται από ένα πλανητικό νεφέλωμα οποίος θα ψύχεται για τα επόμενα 5 δισεκατομμύρια έτη.

EYA ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ

Το αστέρι Ρίγκελ

Ρίγκελ είναι το ιδιαίτερο όνομα του φωτεινότερου αστέρα στον αστερισμό Ωρίωνα, του β Ωρίωνος (*beta Orionis*, β Ori).

Διακρίνεται εύκολα από την Ελλάδα με γυμνό μάτι τις νύχτες του χειμώνα. Είναι ο έκτος φωτεινότερος απλανής αστέρας στον γήινο ουρανό.

Η επιφανειακή θερμοκρασία του Ρίγκελ είναι 11.000 K, ενώ ο όγκος του είναι 340 χιλιάδες φορές μεγαλύτερος από τον όγκο του Ήλιου.

Επειδή είναι τόσο λαμπρός αστέρας ο Ρίγκελ φωτίζει αρκετά νέφη σκόνης στη γειτονιά του. Το πιο αξιοσημείωτο από αυτά είναι το IC 2118, γνωστό με το χαρακτηριστικό όνομα «Κεφάλι της Μάγισσας».

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΑΓΟΥΛΑΤΟΣ

Ο πλανήτης Ουρανός

Ο Ουρανός είναι ο έβδομος σε

απόσταση από τον ήλιο, πλανήτης ο τρίτος μεγαλύτερος και σε μάζα ο τέταρτος. Το όνομα προέρχεται από την αρχαία ελληνική θεότητα του ουρανού, ο ο-

ποίος ήταν πατέρας του Κρόνου και παππούς του Δία. Δεν είναι εύκολα ορατός με γυμνό μάτι από τη γη όπως οι άλλοι πλανήτες και αυτό σε συνδυασμό με την αργή κίνησή του δεν αναγνωρίστηκε στους αρχαίους χρόνους ως πλανήτης. Ο Ουίλιαμ Χερσελ ανακάλυψε την ανακάλυψή του τις 13 Μαρτίου 1781. Ο Ουρανός ήταν ο πρώτος πλανήτης που ανακαλύφθηκε με τηλεσκόπιο.

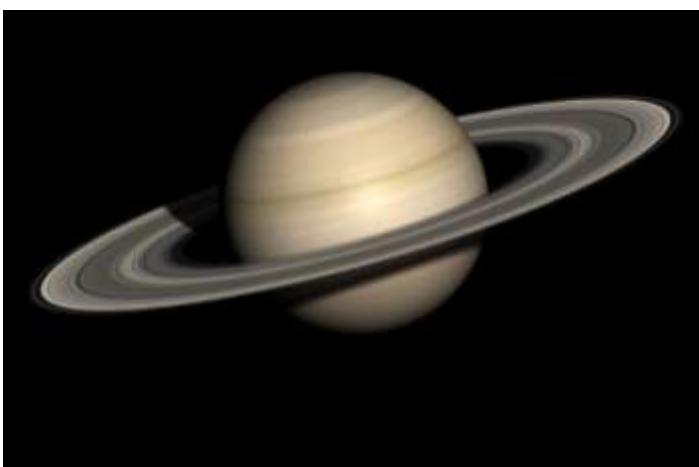
Ο Ουρανός είναι ένας μεγάλος πλανήτης, ένας από τους τέσσερις

γίγαντες αερίων του ηλιακού μας συστήματος, αλλά στη δομή μοιάζει περισσότερο με τον Ποσειδώνα.

Λόγω της μεγάλης απόστασής του από τη Γη, είναι μόλις ορατός με γυμνό μάτι. Το 1977 ανακαλύφθηκε ότι ο Ουρανός έχει ένα σύστημα από δακτυλίους και 15 δορυφόρους. Όλοι οι δακτύλιοι και οι δορυφόροι βρίσκονται σχεδόν στο ίδιο επίπεδο, το επίπεδο του Ισημερινού του πλανήτη. Έχει έναν πετρώδη πυρήνα, στο μέγεθος της Γης, που καλύπτεται από έναν βαθύ "ωκεανό" νερού ο οποίος περιβάλλεται από μια ατμόσφαιρα που αποτελείται από υδρογόνο, ήλιο και μεθάνιο.

EYA MANΟΥΣΑΚΗ

Ο πλανήτης Κρόνος

Ο Κρόνος είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος πλανήτης που ανήκει στο

ηλιακό σύστημα (ο πρώτος είναι ο Δίας). Έχει πάρει το όνομά του από την αρχαία Ελλάδα, απ' τον Κρόνο και σχετίζεται με τον χρόνο. Ο Κρόνος είναι μακριά απ' τη Γη και

είναι σχετικά κρύος. Λόγω της μεγάλης μάζας και της μεγάλης

βαρύτητας που υπάρχει στον Κρόνο, οι συνθήκες είναι ακραίες. Λόγω της γρήγορης περιστροφής του γύρω από τον άξονά του, το σχήμα του δεν είναι ολοσφαιρικό. Ο Κρόνος είναι ο μόνος πλανήτης στο ηλιακό σύστημα που η πυκνότητά του είναι πιο μικρή και από αυτή του νερού. Ο Κρόνος είναι 95 φορές βαρύτερος απ' τη Γη και 318 φορές βαρύτερος απ' τον Δία.

ΙΩΑΝΝΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ

Ο πλανήτης Άρης

Η ονομασία του πλανήτη Άρη ή «κόκκινος πλανήτης» προέρχεται από το θεό της Ελληνικής Μυθολογίας, τον Άρη. Ο Άρης είναι γνωστός ήδη από την Προϊστορία, καθώς και ο πρώτος πλανήτης που παρατηρούμενος με τηλεσκόπιο. Ο

Άρης είναι μέχρι σήμερα ο πλανήτης στον οποίο έχουν σταλεί οι περισσότερες διαστημοσυσκευές, και για τον οποίο γνωρίζουμε τα περισσότερα από κάθε άλλον στο ηλιακό σύστημα. Η πρώτη σημαντική εξερεύνηση έγινε από τα δυο σκάφη Βίκινγκ της NASA που

προσεδαφίστηκαν στην επιφάνειά του, τον Αύγουστο και Σεπτέμβριο 1976 του Έστειλαν τις πρώτες

(Συνέχεια στη σελίδα 19)

Ο πλανήτης Άρης

(Συνέχεια από τη σελίδα 18)

φωτογραφίες από την επιφάνεια, μελέτησαν το κλίμα και εκτέλεσαν μια σειρά πειραμάτων για την

ύπαρξη ή μη ζωής στον πλανήτη. Μία από τις τελευταίες εξερευνητικές αποστολές στον «Κόκκινο Πλανήτη», είναι της διαστημικής συσκευής Φοίνιξ της NASA που

εκτοξεύτηκε στις 4 Αυγούστου του 2007 και έφτασε στις αρκτικές περιοχές του βόρειου ημισφαιρίου του Άρη στις 25 Μαΐου του 2008.

ΡΑΦΑΕΛΛΑ ΠΡΙΦΤΗ

Ο πλανήτης Αφροδίτη

Η Αφροδίτη ήταν γνωστή από τους αρχαίους χρόνους, καθώς είναι εύκολα ορατή στον ουρανό. Κατά τη μυθολογία ήταν η προσωποποίηση της ομορφιάς και η προστάτιδα του έρωτα. Έτσι είναι προφανής ο λόγος που δόθηκε το όνομα της πιο λαμπερής θεάς στο συγκεκριμένο πλανήτη. Η Αφροδίτη είναι ένας από τους τέσσερις εσωτερικούς, γαιώδεις πλανήτες του Ηλιακού Συστήματος και έχει απόσταση 108 εκατομμύρια χιλιόμετρα από τον Ήλιο. Η Αφροδίτη είναι ορατή με γυμνό μάτι από τη Γη. Μπορούμε να τη δούμε είτε νωρίς το πρωί, πριν την ανατολή

του Ηλίου, ή λίγο μετά τη δύση του Ηλίου.

Είναι ο πιο εύκολα προσεγγίσιμος πλανήτης του ηλιακού συστήματος για αποστολές από τη Γη.

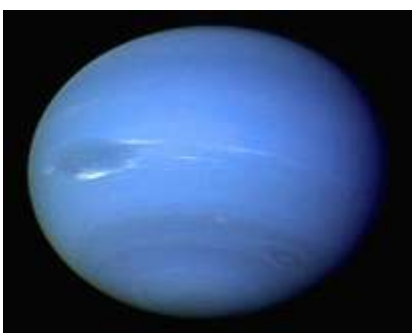
Η πρώτη επιτυχημένη αποστολή ήταν ο Mariner 2 των Αμερικανών, που μας έστειλε τις πρώτες κοντινές φωτογραφίες από τον πλανήτη το 1962. Το επόμενο βήμα στην εξερεύνηση του πλανή-

τη έγινε με τη διαστημοσυσκευή Μαγγελάνος (Magellan) της NASA που έφτασε στην Αφροδίτη το 1989 και χαρτογράφησε για τέσσερα χρόνια με ραντάρ.. Η ελάχιστη απόσταση από τη Γη είναι 38 εκατομμύρια χιλιόμετρα, ενώ η μέγιστη είναι 257 εκατομμύρια χιλιόμετρα· έτσι η Αφροδίτη είναι ο πλανήτης που βρίσκεται πιο κοντά στη Γη.

ΡΑΦΑΕΛΛΑ ΠΡΙΦΤΗ

Ο πλανήτης Ποσειδώνας

Ο Ποσειδώνας είναι ένας πλανήτης του ηλιακού συστήματος. Μοιάζει πολύ με τον Ουρανό, γιατί έχουν ίδιο χρώμα και σχεδόν ίδιο μέγεθος. Δεν φαίνεται με γυμνό μάτι, αλλά αν το παρατηρηθεί με το τηλεσκόπιο θα φανεί. Ο Ποσειδώνας περιέχει το περισσότερο

ποσοστό «πάγου» όπως νερό, αμμωνία και μεθάνιο.

Ανακαλύφθηκε στις 23 Σεπτεμβρίου 1846 από τον Γάλλο μαθηματικό, Ουρμπέν Λεβεριέ. Είναι ο πρώτος πλανήτης που βρέθηκε σύμφωνα με μαθηματική πρόβλεψη και όχι από παρατηρήσεις. Ο Ποσειδώνας είναι ένας απ' τους πιο κρύους Πλανήτες στο ηλιακό σύστημα. Η θερμοκρασία στις κορυφές των σύννεφων είναι γύρω στους -21 βαθμούς Κελσίου.

ΙΩΑΝΝΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ

Ο πλανήτης Δίας

Ο Δίας είναι ο μεγαλύτερος πλανήτης του Ηλιακού συστήματος σε διαστάσεις και μάζα. Είναι ο πέμπτος κατά σειρά πλανήτης και μαζί με τον Κρόνο, τον Ουρανό και τον Ποσειδώνα αναφέρονται ως αέριοι γίγαντες.

Είναι τόσο μεγάλος που θα μπορούσε να χωρέσει όλους τους πλανήτες του Ηλιακού συστήματος. Η μάζα του είναι 318 φορές μεγαλύτερη από τη μάζα της Γης και 2,5 φορές μεγαλύτερη του συνόλου των πλανητών και δορυφόρων. Ο όγκος του είναι 1321 φορές μεγαλύτερος από αυτόν της Γης. Η πυκνότητα του όμως είναι μόλις 1,33 μεγαλύτερη από αυτήν της Γης και η μέση

(Συνέχεια στη σελίδα 20)

Ο πλανήτης Δίας

(Συνέχεια από τη σελίδα 19)

διάμετρος του είναι 142.000 χλμ.

Ο Δίας αποτελείται κυρίως από υδρογόνο, ενώ το ένα τέταρτο της μάζας του είναι ήλιο και το υπόλοιπο 1% είναι αμμωνία, μεθάνιο, νερό και άλλες ενώσεις όπως αιθάνιο, ακετυλένιο και υδροκυάνιο. Η θερμοκρασία στην κορυφή των νεφών είναι -130 έως -140 βαθμούς Κελσίου. Σε αυτές τις θερμοκρασίες το νερό και η αμμωνία βρίσκονται σε μορφή πάγου.

Η ένταση του πεδίου βαρύτητας του Δία είναι 2,5 φορές μεγαλύτερη από την ένταση της Γης. Χαρακτηριστικό της ατμόσφαιρας του

Ο Δίας και δίπλα του η Γη για να συγκρίνουμε τα μεγέθη τους

Δία είναι η ερυθρά κηλίδα. Είναι ένας μόνιμος αντικυκλώνας που καλύπτει περίπου το 1% της επιφάνειας του.

Η απόσταση του Δία από τη Γη

είναι ανάμεσα στα 591.000.000 χλμ. και στα 965.000.000 χλμ. Ο Δίας περιστρέφεται πολύ γρήγορα γύρω από τον άξονα του, γρηγορότερα από τους άλλους πλανήτες. Ο χρόνος που χρειάζεται για μια περιστροφή γύρω από τον Ήλιο είναι περίπου 12 γήινα χρόνια.

Έχει 67 δορυφόρους διαφόρων μεγεθών. Οι τέσσερις μεγαλύτεροι είναι οι : Γανυμήδης, Καλλιστώ, Ιώ και Ευρώπη οι οποίοι ανακαλύφθηκαν από τον Γαλιλαίο το 1610.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΜΑΗΣ

Κατασκευή Αποκριάτικης Μάσκας

Μάσκα από πιάτο μιας χρήσης

Υλικά:

1 χάρτινο/ πλαστικό πιάτο μιας χρήσης, κόλλα στιγμής, χαρτί περιτυλίγματος, σελοτέιπ, πινέλο, χρώματα, αυτοκόλλητα, χρυσόσκονη, πούλιες, κουμπιά

Κατασκευή

Αν το πιάτο είναι λευκό μπορείτε να το βάψετε με πινέλο και μπογιές, αν είναι έγχρωμο ή έχει κάποια σχέδια μπορείτε να το διατηρήσετε ως έχει αλλά μπορείτε και να το βάψετε στα χρώματα της αρεσκείας σας μέχρι περίπου τη μέση του πιάτου. Αφού το βάψετε το αφήνετε να στεγνώσει και εν

συνεχία το κόβετε με ένα ψαλίδι στη μέση, κάνοντας δύο τρύπες για τα μάτια και μια καμπύλη για τη μύτη. Ανάλογα με τη στολή του παιδιού θα κάνετε και την απα-

ραίτητη διακόσμηση με κουμπιά,

πούλιες, αυτόκόλλητα, χρυσόσκονη. Εν συνεχεία φτιάχνετε το μαστουνάκι που θα στηρίζει τη μάσκα για να μπορεί να την φοράει το παιδί. Παίρνετε ένα μεγάλο κομμάτι χαρτί περιτυλίγματος, το στρέφετε διαγωνίως και αρχίζετε να το διπλώνετε ρολάροντας από γωνία σε γωνία σαν να τυλίγετε ένα μαστουνάκι. Στο τέλος, κολλάτε τις άκρες με σελοτέιπ. Κολλάτε το μαστουνάκι στην άκρη της μάσκας με μια κόλλα στιγμής.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΥΛΩΝΑΣ

	4			5	9	8	
	3		6				
				9			1
4	7						
1			3	7	8		2
						9	3
3			9				
				6		5	
	8	7	2				6

Καλή διασκέδαση
και
ΚΑΛΗ ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

5	3			7			
6			1	9	5		
	9	8					6
8				6			3
4			8		3		1
7				2			6
	6					2	8
			4	1	9		5
				8			7
						7	9